

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Çka Thotë Bibla Rreth Diturisë? — Themeli · Shkrime KJV me Numrat e Strong-ut

THE FOUNDATION · THE ORIGINAL STUDY, SET IN THE ANCIENT ORDER

Urtësia — Doktrinë Biblike Themelore

FJALA HYRËSE

Të gjithë duan të jenë të mençur, por pak janë ata që do të fillojnë atje ku fillon Perëndia. Dituria ka një vend fillimi: frika e ZOTIT. Gjuha e vjetër e quan diturinë chokmah (H2451, wisdom), dhe atë frikë e quan yirah (H3374, fear); nga fillimi deri në fund të dyja ecin bashkë. Perëndia nuk e fsheh diturinë prej teje. Ai e jep atë. Ajo del nga vetë goja e tij, dhe ai e ruan atë si thesar për të drejtët. Por ti duhet ta gërmosh atë, ashtu siç njerëzit gërmojnë për argjend. Dhe vër re këtë me kujdes: ti nuk mund ta gësh njohurinë e Perëndisë derisa të kuptosh frikën e ZOTIT. Ky është studimi themelor mbi diturinë: ku fillon ajo, çfarë bekimi qëndron mbi ata që i frikësohen atij, çfarë është ajo frikë, dhe si e vazhdon Dhiata e Re atë. Lexoje çdo fjalë me sytë e tu. Kërkoje me kujdes.

TRE PYETJE QË KY STUDIM PËRGJIGJET:

1. Ku fillon dituria dhe kush e jep atë?
2. Cilat bekime u përkasin atyre që kanë frikë nga ZOTI?
3. Çfarë është frika e ZOTIT dhe a e mëson ende Dhiata e Re atë?

FJALË KYÇE GREKE

“frikë” — **G5401 phobos** — frikë, nderim

duke ecur në frikën e Zotit, kishat shumoheshin

“frikë” — **G5399 phobeo** — të kesh frikë, të nderosh

i tremboni atij më parë

“Urtësi” — **G4678 sophia** — Urtësi

e njëjta dituri, e bartur në Dhiratën e Re

“Dridhje” — **G5156 tromos** — duke u dridhur, një dridhje e bashkuar me frikën

punoni për shpëtimin tuaj me frikë e me të dridhura

“**ndyrësi**” — **G3436 molusmos** — ndotje, njollë
pastroni veten nga çdo ndotje e mishit dhe e frymës

FJALË KYÇE HEBRAIKE

“**Urtësi**” — **H2451 chokmah** — mençuri, aftësi; të konsiderosh, të dallosh, të kuptosh
Zoti jep dituri

“**frikë**” — **H3374 yirah** — frikë, nderim
frika e ZOTIT është fillimi i diturisë

“**frikë**” — **H3372 yare** — të kesh frikë, të nderosh
Kini frikë nga ZOTI, ju shenjtoret e tij

“**kuptim**” — **H998 biynah** — kuptim, dallim
shpirti i diturisë dhe i mendjes

“**njohuri**” — **H1847 daath** — njohuri
gjeni njohurinë e Perëndisë

“**mençuri e shëndoshë**” — **H8454 tuwshiyah** — mençuri e shëndoshë; ajo që të çon drejt suksesit
e ruan atë për të drejtët

“**kuptim i shpejtë**” — **H7306 ruwach** — të nuhasësh; të kuptosh shpejt
një aromë e njohur sjell njohje të shpejtë

“**mëshiron**” — **H7355 racham** — kanë dhembshuri, dashuri, mëshirë
Zoti i mëshiron ata që i frikësohen atij

ANKORA HYRËSE

Psalmet 111:10 Frika e Zotit është zanafilla e diturisë; kanë dituri të madhe ata që zbatojnë në praktikë urdhërimet e tij; lëvdimi i tij vazhdon në përjetësi. **[H2451 chokmah ■] [H3374 yirah ■]**

FRIKA E ZOTIT = FILLIMI I DIJES → KUPTIM TË MIRË KANË TË GJITHË SA I ZBATOJNË URDHËRIMET E TIJ.

(Mendimet e mia personale — mençuria duhet të fillojë me frikën e ZOTIT; nuk ka derë tjetër. Dhe vini re ku gjendet të kuptuarit e mirë: te ata që I ZBATOJNË urdhërimet e tij. Të kuptuarit e mirë është sukses i mirë, dhe ai vjen përmes bërjes, jo vetëm përmes dëgjimit.)

I. FRIKA E ZOTIT ËSHTË FILLIMI I DITURISË

A. Isaia 11:2 Fryma e Zotit do të pushojë mbi të; fryma e diturisë dhe e zgjuarësisë, fryma e këshillës dhe e fuqisë, fryma e njohurisë dhe e frikës të Zotit. **[H3374 yirah ■] [H1847 daath ■] [H998 biynah ■] [H2451 chokmah ■]**

FRYMA E ZOTIT DO TË PUSHOJË MBI TË = FRYMA E DITURISË DHE E ZGJUARËSISË + FRYMA E NJOHURISË DHE E FRIKËS TË ZOTIT.

(Mendimet e mia personale — frika e ZOTIT fillon me një Frymë. Ajo përmendet këtu ndër gjërat e Frymës së ZOTIT, dhe qëndron aty ku qëndron ai.)

B. Isaia 11:3 I dashuri i tij do të qëndrojë në frikën nga Zoti, nuk do të gjykojë nga pamja, nuk do të japë vendime sipas fjalëve që thuhet **[H3374 yirah ■] [H7306 ruwach ■]**

KUPTIM I SHPEJTË NË FRIKËN E ZOTIT → TË MOS GJYKOJË SIPAS PAMJES SË SYVE TIJ + AS TË MOS QORTOJË SIPAS DËGJIMIT TË VESHËVE TIJ.

(Mendimet e mia personale — kuptim i shpejtë: fjala është ruwach (H7306, të nuhasësh). Ashtu si një erë e njohur sjell njohje të shpejtë, kështu frika e ZOTIT e bën njeriun të shpejtë — ai njeht një gjë para se sytë dhe veshët të kenë përfunduar me të, dhe ai nuk gjykon sipas atij që shohin sytë e tij.)

C. Fjalët e urta 2:6 Sepse Zoti jep diturinë; nga goja e tij rrjedhin njohuria dhe arsyeja. **[H1847 daath ■]**
[H2451 chokmah ■]

SEPSE ZOTI JEP DITURINË → NGA GOJA E TIJ RRJEDHIN NJOHURIA DHE ARSYEJA.

D. Fjalët e urta 2:7 Ai mban rezervë për njerëzit e drejtë një ndihmë të fuqishme, një mburojë për ata që ecin me ndershmëri **[H8454 tuwshiyah ■]**

AI MBAN REZERVË PËR NJERËZIT E DREJTË NJË NDIHMË TË FUQISHME + NJË MBURJË PËR ATA QË ECIN ME NDESHMËRI.

(Mendimet e mia personale — mençuria e shëndoshë është tuwshiyah (H8454, mençuri e shëndoshë) — mençuria që qëndron e patundur; mençuria që të çon në sukses. Ai e ruan atë për të drejtët, ashtu siç një njeri ruan një thesar; dhe ai vetë është mburoja e atyre që ecin me ndershmëri.)

E. Fjalët e urta 2:4 në rast se e kërkon si argjendin dhe fillon të rrëmosh si për një thesar të fshehur **[H4301 matmown ■]**

NËSE E KËRKON ATË SI ARGJENDIN + E KËRKON ATË SI THESARE TË FSHEHURA.

F. Fjalët e urta 2:5 atëherë do të ndjesh frikën e Zotit dhe ke për të gjetur kuptimin e Perëndisë. **[H1847 daath ■] [H3374 yirah ■]**

ATËHERË DO TË KUPTOSH FRIKËN E ZOTIT + DO TË GJESH NJOHURINË E PERËNDISË.

(Mendimet e mia personale — kur? Kur t'i marrësh fjalët e tij, kur ta kthesh veshin tënd nga to, dhe të thërrasësh për njohuri, dhe ta kërkosësh atë ashtu siç kërkojnë njerëzit argjendin. Atëherë — jo më parë — do të kuptosh frikën e ZOTIT, dhe do të gjesh njohurinë e Perëndisë. Ti nuk mund t'i shtosh njohuri besimit tënd derisa të kuptosh frikën e ZOTIT; dhe kjo dituri është ruajturi për të drejtët.)

II. BEKIMET E ATYRE QË I FRIKËSOHEN ZOTIT

A. Psalmet 128:1 Lum kushdo që ka frikë nga Zoti dhe që ecën në rrugët tij. **[H3373 yare ■]**

I LUMTUR ËSHTË ÇDO NJERI QË I FRIKËSOHET ZOTIT + QË ECËN NË UDHËT E TIJ.

B. Predikuesi 12:13 Të dëgjojmë, pra, përfundimin e gjithë ligjëratës: “Ki frikë nga Perëndia dhe respekto urdhërimet e tij, sepse kjo është tërësia e njeriut”; **[H3372 yare ■]**

KI FRIKË PERËNDINË + RUAJ URDHËRIMET E TIJ = I GJITHË DETYRIMI I NJERIUT.

C. Psalmet 34:9 Kini frikë nga Zoti, ju shenjtorë të tij, sepse asgjë nuk u mungon atyre që kanë frikë prej tij. **[H3372 yare ■]**

KINI FRIKË NGA ZOTI → SEPSE ASGJË NUK U MUNGON ATYRE QË KANË FRIKË PREJ TIJ.

D. Psalmet 103:11 Sepse sa të lartë janë qiejtë mbi tokën, aq e madhe është mirësia e tij ndaj atyre që kanë frikë prej tij. **[H2617 checed ■]**

SEPSE SA TË LARTË JANË QIEJTË MBI TOKËN = AQ E MADHE ËSHTË MIRËSIA E TIJ NDAJ ATYRE QË KANË FRIKË PREJ TIJ.

E. Psalmet 103:13 Ashtu si një baba është i mëshirshëm me bijtë e tij, kështu është i mëshirshëm Zoti me ata që kanë frikë prej tij. **[H7355 racham ■]**

ASHTU SI NJË BABA ËSHTË I MËSHIRSHËM ME BIJTË E TIJ = KËSHTU ËSHTË I MËSHIRSHËM ZOTI ME ATA QË KANË FRIKË PREJ TIJ.

(Mendimet e mia personale — përmalohet është racham (H7355, të kesh dhembshuri): të duash me butësi, ashtu si një baba do fëmijën e vet. Kjo është pjesa e atyre që i frikësohen atij — jo tmerr; por dashuria e butë e një Ati.)

III. FRIKA E ZOTIT ËSHTË TË URRESH TË KEQEN

A. Fjalët e urta 8:13 Frika e Zotit është të urresh të keqen; unë e urrej kryelartësinë, arrogancën, rrugën e keqe dhe gojën e çoroditur. **[H7451 ra ■] [H3374 yirah ■]**

FRIKA E ZOTIT = TË URREJËSH TË KEQEN.

B. Fjalët e urta 16:6 Me mirësinë dhe me të vërtetën padrejtësia shlyhet, dhe me frikën e Zotit njeriu largohet nga e keqja. **[H3374 yirah ■]**

NGA FRIKA E ZOTIT → NJERËZ LARGOHEN NGA E KEQJA.

(Mendimet e mia personale — së pari urreje, pastaj kthehu prej tij. Të kesh frikë nga ZOTI është të urresh çka ai urren; dhe kushdo që urren të keqen nuk do të qëndrojë pranë saj për shumë kohë.)

C. Fjalët e urta 19:23 Frika e Zotit të çon në jetë; kush e ka do të mbetet i ngopur dhe nuk do të preket nga asnjë e keqe. **[H2416 chay ■] [H3374 yirah ■]**

FRIKA E ZOTIT ÇON NË JETË → AI QË E KA DO TË BANOJË I KËNAQUR.

IV. FRIKA E ZOTIT NË GJUHËN E RE

A. Mateu 10:28 Dhe mos kini frikë nga ata që vrasin trupin, por nuk mund të vrasin shpirtin; kini frikë më tepër nga ai që mund t'ua humbë shpirtin dhe trupin në Gehena. **[G622 apollumi ■]**

[G5399 phobeo ■]

DHE MOS KINI FRIKË NGA ATA QË VRASIN TRUPIN → KINI FRIKË MË TEPËR NGA AI QË MUND T'UA HUMBË SHPIRTIN DHE TRUPIN NË GEHENA.

(Mendimet e mia personale — gjuha e vjetër thotë yirah (H3374, frikë); gjuha e re thotë phobos (G5401, frikë). Gjuha ndryshoi, por frika nuk u zhduk. Vëre frikën tënde tek ai i duhuri: jo tek njeriu, i cili mund të vrasë vetëm trupin — por tek ai që është i fuqishëm të shkatërrojë edhe shpirtin edhe trupin. Megjithatë, kujto kush është ai: një Shpëtimtar, dhe ai shpëton plotësisht.)

B. Veprat e Apostujve 9:31 Kështu në mbarë Judenë, në Galile dhe në Samari kishat kishin paqe dhe ndërtoheshin. Dhe duke ecur në druajtjen e Zotit dhe në ngushëllimin e Frymës së Shenjtë, shumoheshin. **[G4129 plethuno ■] [G5401 phobos ■]**

TË ECURIT NË FRIKËN E ZOTIT + NË PËRDËLLIMIN E FRYMËS SË SHENJTË → U SHTUAN.

(Mendimet e mia personale — të ecurit në frikën e Zotit sjell shumëfishim. Dhe vini re shoqërinë që mban: frika e Zotit dhe ngushëllimi i Frymës së Shenjtë ecin bashkë. Ato nuk janë të kundërta me njëra-tjetrën; kishat i kishin të dyja, dhe u shtuan.)

C. 2 Korintasve 7:1 Duke i pasur këto premtime, o të dashur, le ta pastrojmë veten nga çdo ndotje e mishit dhe e frymës dhe ta përfundojmë shenjtërimin tonë në druajtjen e Perëndisë. **[G5401 phobos ■] [G42 hagiosune ■] [G3436 molusmos ■]**

TË PASTROJMË VETEN TONË NGA ÇDO PËRLYERJE E MISHIT DHE E SHPIRTIT → DUKE PËRSOSUR SHENJTËRINË NË FRIKËN E PERËNDISË.

(Mendimet e mia personale — shenjtëria plotësohet në frikën e Perëndisë. Ndotja këtu është molusmos (G3436, ndotje) — një njolllosje, si baltë mbi një copë rrobe; dhe ajo prek si mishin ashtu edhe frymën. Pastrimi është për ne ta bëjmë — të pastrojmë veten tonë — dhe në frikën e Perëndisë shenjtëria vjen në plotësimin e saj të plotë.)

D. Filipianëve 2:12 sepse Perëndia është ai që vepron në ju vullnetin dhe veprimtarinë, sipas pëlqimit të tij. **[G5156 tromos ■] [G5401 phobos ■] [G4991 soteria ■]**

PUNONI PËR SHPËTIMIN TUAJ = ME FRIKË DHE DRIDHJE.

(Mendimet e mia personale — dridhja është tromos (G5156, trembling): një drithërimë që shkon bashkë me frikën. Është shpëtimi juaj vetë që po e trajtoni; trajtojeni atë me frikë e dridhje.)

MBYLLJA

Fjalët e urta 2:5 atëherë do të ndjesh frikën e Zotit dhe ke për të gjetur kuptimin e Perëndisë.

[H1847 daath ■] [H3374 yirah ■]

KUPTO FRIKËN E ZOTIT → GJEJ NJOHURINË E PERËNDISË.

Psalmet 103:17 Por mirësia e Zotit vazhdon nga përjetësia në përjetësi për ata që kanë frikë prej tij, dhe drejtësia e tij për bijtë e bijve **[H2617 checed ■]**

MËSHIRA E ZOTIT = NGA PËRJETË NË PËRJETË MBI ATA QË I FRIKËSOHEN ATIJ.

(Mendimet e mia personale — tani le t'i mbledh të gjitha së bashku. Frika e ZOTIT është fillimi i diturisë. ZOTI jep dituri; ai e ruan atë për të drejtët; dhe kushdo që e kërkon atë si argjendin do të kuptojë frikën e ZOTIT dhe do të gjejë njohurinë e Perëndisë. Ajo frikë është të urresh të keqen. Ajo frikë çon në jetë. Kishat që ecin në të shumohen, dhe shenjtëria përsosur në të. Dhe mbi ata që i frikësohen atij, mëshira e ZOTIT është nga përjetësia në përjetësi. Frika e ZOTIT nuk është një derë e errët; ajo është dera që të çon në mëshirën e tij. Fillo aty.)

KUIZ PRAKTIKE

1. **Psalmi 111:10 — Frika e Zotit është zanafilla e:**
 - a) njohuri
 - b) mendjemprehtësi
 - c) dituri
2. **Mateu 10:28 — Por kini frikë më tepër nga ai që mund t'ua humbë:**
 - a) shpirtin dhe trupin në Gehena
 - b) trupin, por jo shpirtin
 - c) shpirtin, dhe jo trupin
3. **Fjalët e Urta 2:4 — Në rast se e kërkon si argjendin dhe fillon të rrëmosh si për:**
 - a) ar i kulluar
 - b) thesarë të fshehur
 - c) gurë të çmuar
4. **Fjalët e urta 2:6 — Sepse Zoti jep diturinë; nga goja e tij rrjedhin:**
 - a) urtësia dhe mësimi
 - b) këshillë dhe fuqi
 - c) njohuria dhe arsyeja
5. **Fjalët e Urta 8:13 — Frika e Zotit është të:**
 - a) të urresh të keqen
 - b) të largohesh nga e keqja
 - c) të kesh frikë nga e keqja
6. **Veprat e Apostujve 9:31 — Dhe duke ecur në druajtjen e Zotit dhe në ngushëllimin e Frymës së Shenjtë, kishat ishin:**
 - a) i madhëruar
 - b) shpërndarë
 - c) shumoheshin
7. **Predikuesi 12:13 — Ki frikë nga Perëndia dhe respekto urdhërimet e tij, sepse kjo është:**
 - a) fillimi i njohjes
 - b) tërësia e njeriut
 - c) përfundimi i të urtëve

ÇELËSI I PËRGJIGJEVE: 1-c, 2-a, 3-b, 4-c, 5-a, 6-c, 7-b

SI DEGËZOHET KJO STUDIME

SI TAKOHEN FILLIMET: FJALËT E URTA 1:7 THOTË SE FRIKA E ZOTIT ËSHTË FILLIMI I NJOHURISË, DHE FJALËT E URTA 9:10 THOTË SE AJO ËSHTË FILLIMI I DITURISË — VËRI KRAH PËR KRAH TË DY FILLIMET DHE HULUMTO DALLIMIN.

→ SI E GËRMON NJË KAPITULL I TËRË: JOBI 28 PYET KU DO TË GJENDET DITURIA, DHE PËRFUNDON, FRIKA E ZOTIT, KJO ËSHTË DITURIA (JOBI 28:28).

→ SI THESARI ËSHTË FSHEHUR TANI: KËRKOJE ATË SI THESARE TË FSHEHURA (PROV. 2:4) TË ÇON TEK NË TË CILIN JANË FSHEHUR GJITHË THESARET E DITURISË DHE TË NJOHJES (KOL. 2:3).

→ SI FRYMA PREHET MBI FILIZIN: FRYMA E DITURISË DO TË PREHET MBI TË (ISA. 11:2) — KËRKOJE ATË MBI TË CILIN PREHET FRYMA E DITURISË.

→ SI TË MERRET NËSE MUNGON: NË QOFTË SE NDONJËRIT NGA JU I MUNGON URTËSIA, LE TA KËRKOJË NGA PERËNDIA, I CILI U JEP TË GJITHËVE PA KURSIM DHE NUK QORTON (JAKOBIT 1:5).

SOURCES & CREDITS

Scripture: Albanian (Public Domain) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).